

HEMMANET BRÅTEN I FINNERÖDJA SOCKEN

BOTANISERADE CARL VON LINNÉ I BRÅTEN DEN 17 SEPTEMBER SJUTTONHUNDRA TRETTIOÅTTA?

Alf Gunnarson

2018

FÖRORD

När man är barn, som jag var på 1940- talet, lägger man märke till saker och drar slutsatser som för vuxna kanske är helt annorlunda. Man får aldrig veta det, eftersom man behåller sina tankar för sig själv och konkluderar på egen hand. Jag minns att jag föreställde mig att man måste vara rik eller religiös, eller möjligen både ock - för att få bo i ett vitt hus. En ganska barnslig tanke, såklart.

Troligen hade den sin grund i att kyrkan i Finnerödja var vitmålad och det var även Mossebotraktens egna lilla "kyrka", missionshuset i Mosselund, alldeles i kanten av Vallsjöbolsängen. Till och med det tillbyggda köket var vitt. Kapellet i Vallsjöbols centrum däremot var rött, med vita knutar och fönsterfoder. Det tyckte man inte var något att fundera över. Nästan alla boningshus var rödfärgade vid den tiden. Fast det fanns undantag som bekräftade regeln.

Om man kom från Finnerödja och orkade upp för Käringstreta, sågs Eriksbacken med ett gult hus, resten röda - - - och så låg Eriksåsen nedanför Gubbelätta och där, i skuggan av alla höga och frodiga vårdträd, fanns ett vitt hus närmast vägen: Johans och Annas. Det var verkligen helvitt! Kom man till Vallsjöbols by, fanns Sahléns lilla kombinerade bostads- och affärshus (det gamla), i någon grågrön nyans. Uppe på åsen i Vallsjöbol stack ett hus ut. Det var stort och prätigt och hade till och med två säteri- aktiga flyglar i räta vinklar från den vitrappade huvudbyggnaden. Vita hus kunde också ses i Vallsjön och i Bråten, hos Olle och Selma Johansson.

Barnets teori om att man måste vara religiös på ett offentligt sätt, eller - för all del - rik, stämde nog bara delvis, men i vissa fall kunde det nog ha bäring. Men allt var inte rött eller vitt. Med tiden fick den vita kulören en aura av grått, på samma sätt som koppar tenderar att skifta i grönt. Det betydde att inget hus egentligen var skinande vitt. Alla var mer eller mindre ljusgrå. Inte heller röda hus undgick att skifta färg. Men i de fallen blev husen så småningom gråblaskigt blekröda.

Ett barns funderingar kan vara lite egna. Vuxna människor förstår nog att man inte ska döma hunden efter håren, men i mörkret är alla katter grå. Fast det är klart: Vita katter är nog mindre grå än svarta.

Två onödiga frågor:

Hur många

**OLLE I
BRÅTEN**

har det funnits
under de senaste
tvåhundra åren?

Finns det något fulare än

[Ô:]

ljudet ?

RUNT ÅR 1600

Mellan Hova och Finnerödja år 1655.

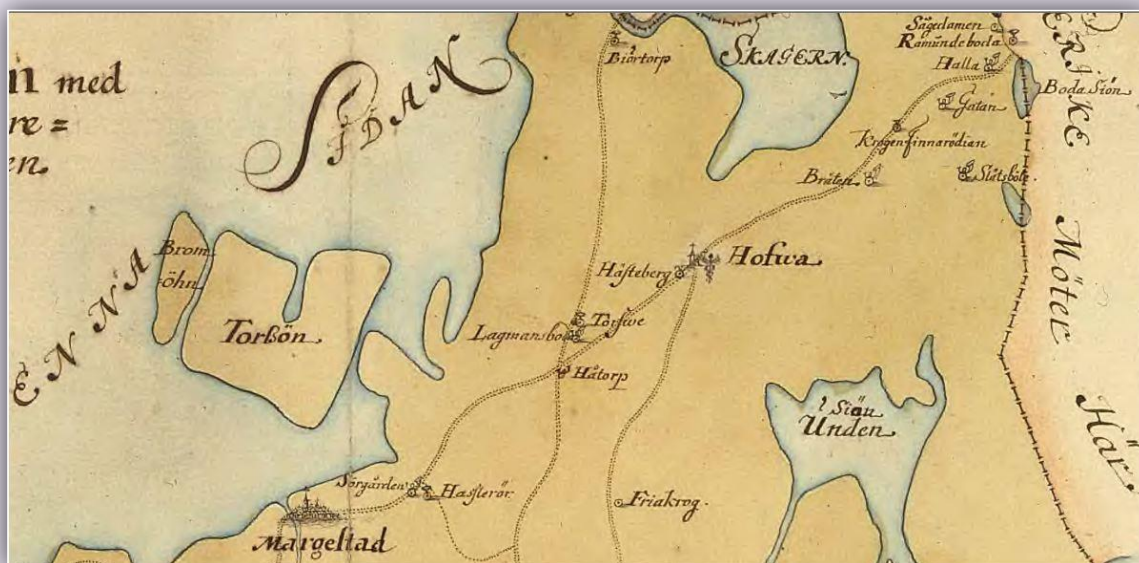
Vid mitten av 1600- talet fanns det en någorlunda farbar väg genom Tiveden. Gustav Vasa hade redan hundra år tidigare gett undersåtarna order att göra den så kallade Stora Tivägen (som visserligen fanns, men bara som en stig) till en landsväg, lämpad för trafik med häst och vagn. Men det tog sin tid.

I slutet av 1500- talet, när Gustavs söner i tur och ordning tagit över, avsatts (Erik XIV), gått hädan (Johan III) och var i färd med att ta plats (Hertig Karl), var vägen verkligen så pass användbar att hertigens blivande hustru kunde färdas i vagn genom Tiveden, för vidare befordran till Nyköping. Första hustrun, Maria (av Pfalz), hade avlidit år 1585 och det var Kristina (av Holstein- Gottorp) som år 1592 var på väg att bli hertiginna hos Karl.

Tidigare hade Tiveden varit nog så folktomt. Förenklat kan man säga att Gustav Vasa låg bakom bygget av vägen som sonen Karl senare försåg med lokala trafikanter, eftersom han såg till att svenskar i den östra rikshalvan bröt upp sina bopålar, för att bryta ny mark i Tivedsskogarna.

Det här kan man läsa om i Bertil I. W. Kjelldorfs innehållsrika bok *"Finsk invandring till Tiveden med omnejd"*. Om man byter ut "invandring" mot "förflyttning", blir sammanhangen mera riktiga, eftersom såväl invandring som utvandring bör förbehållas folkvandringar mellan två länder. Inte inom. En smålänning i Västergötland är ingen invandrare!

1730- TALET

Det var vid den här tiden som begreppet Hattar och Mössor började brukas i Sverige. Hattarna, symboliskt iklädda detta manlighetens attribut, var sugna på revansch. De fann fredsförhållandena händelselösa och tråkiga och längtade att skicka ut landet i krig mot Ryssland (det var ju ett tag sedan sist). De tyckte att deras politiska, inhemska motståndare var fega och skällde dem för att prata uti nattmössan. Hattarna fick odelat stöd av Frankrike och Mössorna av England och Ryssland ansåg - inte oväntat - att Mössorna var klokare än Hattarna.

Den 17 september år 1738 är en 31- årig man på hemväg från Nederländerna till Stockholm, där han visserligen inte bor, men har ett ärende att uträtta. Han har landat vid en kaj i Göteborg och färdas nu på landsvägen mellan Göteborg och Stockholm. Knappt halvvägs till huvudstaden ska han, som alla andra långresenärer, korsa Tiveden. Efter någon timme i den stora skogen ligger Bråten mitt i vägen. Ja, bokstavligen så!

Men åter till resenären ifråga: En samtida professor karakteriserade honom så här: "Till växten något under vanlig längd, hvarken fet eller mager, af en stadig och fyllig kropps beskaffenhet, stinna ådror, stort hufvud och bakåt upphöjt, bruna och eldfulla ögon, skarp syn, god hörsel - dock ej för musik - på fötterna snäll och lätt med ett förträffligt minne".

Den unge mannen har redan vid unga år åstadkommit en hel del och mer ska det bli, eftersom han får leva och ha hälsan i minst fyrtio år till.

Med sin uppfordrande blick har han nog med sina skarpa ögon ställt frågan: Har du verkligen råd att avvara mig?

Det bör sägas att det ingenstans finns belagt att återvändaren färdades just den vägen, just vid den tiden, men omöjligt är det inte. Den här gissningsleken hade bara till syfte att vara en inledning till ämnet i denna framställning.

Carl Nilsson Linnaeus – prästsonen från Råshult i Småland – hade redan 1735 gett ut sin första "Systema Naturae", där han delade in naturen i tre huvudgrupper: **djurriket, växtriket och stenriket**. Den där första upplagan var egentligen bara ett häfte om 11 sidor, men i senare utgåvor växte den till sig och tre- fyra decennier senare omfattade verket inte mindre än 3000 sidor. Carl Nilsson Linnaeus blev professor, adlad till von Linné och världsberömd som Carolus Linnaeus. Mindre känt är måhända att namnet Linnaeus härstammar från pappa prästens lind där hemma på gården i Småland.

Att Carl von Linné inrättade ett stenrike, vid sidan av djuren och växterna, är inte att förvånas över. Nog fanns det stenar i Stenbrohults socken! Och lika väl fanns det bergknallar och stenar, av alla de fasoner, i Tiveden.

Var började den stora Skogen på sjuttonhundratalet (och var börjar den i dag), om man kommer från Mariestad och färdas mot Örebro och var slutar trakten att vara Tiveden? Det har aldrig, såvitt bekant, stått några vägskyltar med texten: "Välkommen till Tiveden" eller "Välkommen åter till Tiveden". Om man skulle anbringa skyltar av det slaget, skulle den först nämnda nog stå ett par kilometer öster om Hova och den sist nämnda ett stycke väster om Vretstorp. Vad vägfärdande i alla tider upplevt vid genomresa (på den väg, där vi befinner oss) är såklart bara en

aningens aning om allt det vilda, vresiga och vackra som finns bortom allfarvägen. Kalla det "Urtiven", "Görtiven" eller "Trolltiven" - det synnerligen sevärda och obeskrivbart sagolika Tiveden!

Och Bråten då: Är det sevärt? Frågan är fel ställd! Men Tiveds socken har sitt eget Bråten och det har många andra socknar också. Till och med Hova, med sitt Bråta! Oavsett om denna bråte står ensamt eller i sammansättningar, uttalas det i den här delen av landet som [brô:ten], med ett långt och (enligt mitt tycke) ganska fult ô- ljud, som drar mot franska språket. Ensam kan det där ljudet [ô:] markera en paus, där talaren ännu inte bestämt sig för, vad hen ska säga härnäst. Det kan också ingå i en uppmaning: [ô:! - flötta på däj!] och i det fallet räcker det att säga: [ô:] och visa med kroppsspråk vad man menar.

Efter detta fonetiska krumsprång, får vi se till att komma på rätt väg igen. Jag minns från folkskolan i Vallsjöbol, att vår lärare, Gustaf Nilsson, (minst) en gång ägnade en hel lektion åt Ortsnamn i bygden. När det gällde Eriksbacken och Eriksåsen, var det inte så svårt att lista ut svaren om ursprung, medan Kavelbron, Borgan, Vallsjön och Bråten, var svårare att härleda. Ja, Kavelbron var kanske inte omöjligt, om man visste vad en kavelbro var, men Borgan? Bara fantasin satte gränser. Hade det legat en medeltidsborg i Borgan och hade det, i så fall, legat en mindre Borg i Lilla Borgan? ☺ Vallsjön - en jordvall? Bråten - en hög med bråte?

Jag tror vi enades om - den gången - att det inte var orimligt att tänka sig de båda sist nämnda förklaringarna som möjliga, men att ingen i den salen kunde säga att det verkligen var så. Det fanns inget facit att rätta mot. När det gäller namn på boplatser, vatten och vattendrag får man vara försiktig med slutledningar. Det kan vara något helt annat än det syns vara vid ett första påseende.

Varför vill jag titta närmare på Bråten i Finnerödja socken? Det enkla svaret är: Varför inte! Fast det är inte skäl nog. Svaret finns egentligen redan på vägkartan (sidan 5). År 1731 fanns det, mellan Mariestad och Ramundeboda, bara ett fåtal platser markerade och Bråten var ett ställe i detta fåtal.

Dessutom var Bråten - som jag minns det från mitten av förra seklet - ett hemman som inte var vilket som helst. Det var omgärdat av viss status - kanske delvis av historiska skäl, men i alla fall.

Om vi kliver bakåt, med sekelsteg, kan följande noteras: Det har alltid funnits en vilja att peka ut en plats eller ett område och säga: Här stod striden, här slöts freden, här hände det och det.

Att det stod ett slag i Älgårås år 1205 är nog alla överens om, liksom att det sjuttio år senare utkämpades en strid i Hova, när Birger Jarls söner mätte sina krafter – inte sina egna bevars, men sina krigares – som resulterade i att landet fick en kung, inte med namnet Valdemar eller Erik, men väl med det slagkraftiga namnet Magnus Ladulås.

När Gustav Vasa var på väg mot sitt herravälde i Sverige, ett par decennier in i 1500- talet, ville danskarna, med kung Kristian i täten, ha ett ord med i laget. Det var strider i Västergötland och den svenske härföraren Sten Sture d. y. sårades och avled efter ett tag. Den svenska hären drog sig undan danskarna och förskansade sig i Tiveden. Ingen vet med säkerhet var man byggde sina tillfälliga försvarsverk, men det har funnits en skola som hävdar att det kanske var i den trakt, där denna berättelse har sin kärna. Fast det ska sägas: det fanns ännu inte något hemman med namnet Bråten vid den tiden.

Vägen och järnvägen. Bearbetad häradsökonomisk karta från omkring år 1880.

Förr i tiden gick den gamla ärevördiga landsvägen mitt igenom Bråtens mest centrala delar. Bråten- borna kunde vinka till de förbifarande och få vink tillbaka, om man var på det humöret. Vägens senare sträckning innebar att trafiken blev lite mera anonym för de boende och de boende

mera anonyma för vägfararna. Det var nog bra för båda parter, kan man tänka.

När järnvägen kom till socknen (1860- talet) blev det en väldig trafik i Bråten med omnejd. Vägfararna fick nu många år framåt två järnvägs korsningar att se upp för (Sörtorp och Kärr) och lokförarna fick två vägskorsningar att iakttaga och ångvisslor hördes ljuda, om någon försökte trotsa bommar och grindar. Det var, i vilket fall som helst, mycket liv och rörelse där på trakten och det ger mig möjlighet att göra en övergång till nästa del i denna framställning.

Liv och rörelse: Ibland har jag funderat på hur det egentligen gick till, när folk på 1800- talet träffades, fann tycke för varandra och bildade familjer? I vilken grad handlade det om praktiska överväganden hos berörda familjer och i vilken utsträckning var giftermål resultat av ren och skär kärlek, en kvinna och en man emellan? Varför gifte sig någon i Bråten med någon från Motorp? Var det familjernas val? Nu vet jag inte om just Bråten och Motorp var allierade i detta avseende. Det var bara ett exempel.

Jag tänker i alla fall i den här sammanställningen/ uppsatsen/ krian - kalla den vad man vill - stanna vid några namn och syna kopplingarna lite närmare. Vad man vet, efter att ha läst en och annan sida i kyrkböckerna, är att prästerna höll ögonen på folks förehavanden. I Födelseboken är det inte ovanligt att det står: "Föräldrarna gifta i tio månader!" - med ett förnöjt utropstecken. Står det: "Giftna i sex månader!" är utropstecknet lite kraftigare och varnande. Kanske ändå att det bara är inbillning eller lite som "när f- n läser bibeln".

1790- TALET

På kartbildens, i det formatet, oläsliga högersida kan man läsa vem/ vilka som var jordägare i hemmanet Bråten 3/8 mantal vid sjuttonhundratalets slut (nästa sida).

Olof Nilsson d. ä. ägde 1/8, Erik Andersson 1/8 och Olof Nilsson d. y. även han 1/8.

Storskiftet, den 31 oktober 1792, leddes av lantmätare Joh. Jungström, med assistans av två nämndemän, Petter Jansson i Nyborg och den närboende Jan Jansson i Högelid. Av någon anledning är Olof Nilsson

[illegible]

Det är, som vanligt, oroliga tider i Sverige och utomlands. Ett halvår tidigare avled Kung Gustaf III, till följd av mötet med J. J. Anckarström på den beryktade maskeradbalen i Stockholm och i Frankrike har revolutionen rullat på: monarken (Ludvig XVI) har störtats och landet har nyligen blivit en republik.

Avsikten är nu att titta närmare på hemmanet omkring år 1800 och därefter vart trettionde år.

10

Här ser man hur landsvägen löper in här nere , till vänster och tränger sig in bland Bråtens byggnader och försvinner uppe i högra hörnet. Carl von Linné fick representera alla de människor i alla de ställningar, med alla de uppdrag, som korsat Finnerödja socken - och Bråten - genom tiderna. Linné var en rese i rese- världen. År 1746 gjorde han verkligen en utflykt till Västergötland. Han lär ha haft otur med vädret den gången, men han gästade Hova, om inte annat. Och var han i Hova, var han också i Bråten, om än endast på genomresa. Därmed lägger vi Linné till handlingarna, efter följande tillskott - direkt från gropan - höll jag på att skriva:

I VARGENS TIDEVARV

Hans- Owe har haft godheten att skicka en sida ur en publikation om Linnés västgötaresa och där ser vi att den store forskaren verkligen stannade till helt nära Bråten. Texten är lite otydlig, så jag skriver ut den, efter följande bild från Linnés redogörelse, "på Riksens höglovliga ständers befallning", författad år 1746.

VÄSTERGÖTLAND Jun. 17. Resan fortsatte idag ifrån Bodarne till Mariestad.

VÄSTERGÖTLAND tog sin begynnelse straxt vid Bodarne, där en liten bäck skilde det ifrån Närke.

VARGGÅRD var anlagd jämte landsvägen på högra handen inemot Bråten. Denna varggård var nästan åttkantig och vid pass ett par alnars längd i höjden; denna så böjde gärdesgård slutade inåt *ad angulum rectum*, så att översta delen av gärdesgården dock ej var mer än 3 alnar hög ifrån jorden; denna vägg var uppstödd medelst små perpendikulära träpelare, som höllo emot några stolpar, som lågo under väggen, till tjocklek av takspärrar. Överst uppå denna gärdesgård låg en kam av träpinnar, som ställte sina taggar på slutt neder åt eller inåt. Vardera av desse träpinnar eller taggar var i kammen $\frac{1}{2}$ aln långa och 3 tvärfinger ifrån varandra insatte. Utan på var denna gärdesgård stödd med annat gärdsle till hälften ifrån jorden uppåt, att man inte kunde se igenom honom. I denna varggård bruka de att skuta ihjäl gamla hästar, vilka med sin stank locka vargarna dit, som utan möda kunna hoppa in över den slutade gärdesgården, men nästan omöjeligen slippa ut, emedan kammen tager emot dem i uthoppningen.

HOVA - här är uti september, även som i Skänninge, den ansenligaste oxemarknad.

LANDSVÄGEN var nyligen omlagd; gruset, som var fört fram på vägen, bestod merendels av en fattig järnmalm, lik mom eller myrmalm, som koagulerat små sand till större stenar.

Så fick något från Linnés "stenrike" avsluta detta trevliga tillägg.

Tack Hans- Owe, du sanne lärjunge till Carl von Linné, med flera, uti Finnerödja!

Vi ska nu titta in i Bråten vid några tidpunkter. Redovisningen gör inte anspråk på att vara fullständig.

RUNT ÅR 1800

 Olof Nilsson (d. ä.) är född i Bråten år 1756. Föräldrarna hette Nils Andersson och Stina Eriksdotter. Olofs hustru, Maria Abrahamsdotter (född 1760) kom från Udenäs socken 1787. Deras två döttrar: Stina (född 1789) och Cathrina (född 1793).

Olof Nilsson (d. y.) är född år 1758 i Vallsjöbol. Föräldrarna hette Nils Andersson och Ingeborg Nilsson. Olofs hustru, Stina Eriksdotter (född 1761 i Bråten). Föräldrarna hette Anders Nylander och Sara Eriksdotter. Olofs och Marias barn: Sara (född 1794) och Maja Greta (född 1799).

Erik Andersson är född år 1764 i Bråten. Han är yngre bror till Stina. Eriks hustru, Brita Andersdotter (född 1769 i Udenäs. Deras dotter: Brita Stina (född 1800).

RUNT ÅR 1830

Anders Andersson (född 1783 i Gatan), flyttar till Bråten 1828, tillsammans med hustrun Stina Olofsdotter (f 1789 - dotter till Olof Nilsson d. ä. och Maria Abrahamsdotter). Hon avlider 1827. Deras son Erik (född 1810) blir senare ägare i Bråten. Han gifter sig 1832 med Maria Greta Jansdotter (född 1811 i Otterbäcken). Deras barn: Johan Erik (född 1833 - död 1834) och Maria Lovisa (född 1834).

Anders Andersson gifter om sig med Stina Olofsdotter (född 1798 i Finnefallet) och de får sonen Anders (född 1830), vars faster således är fyra år yngre.

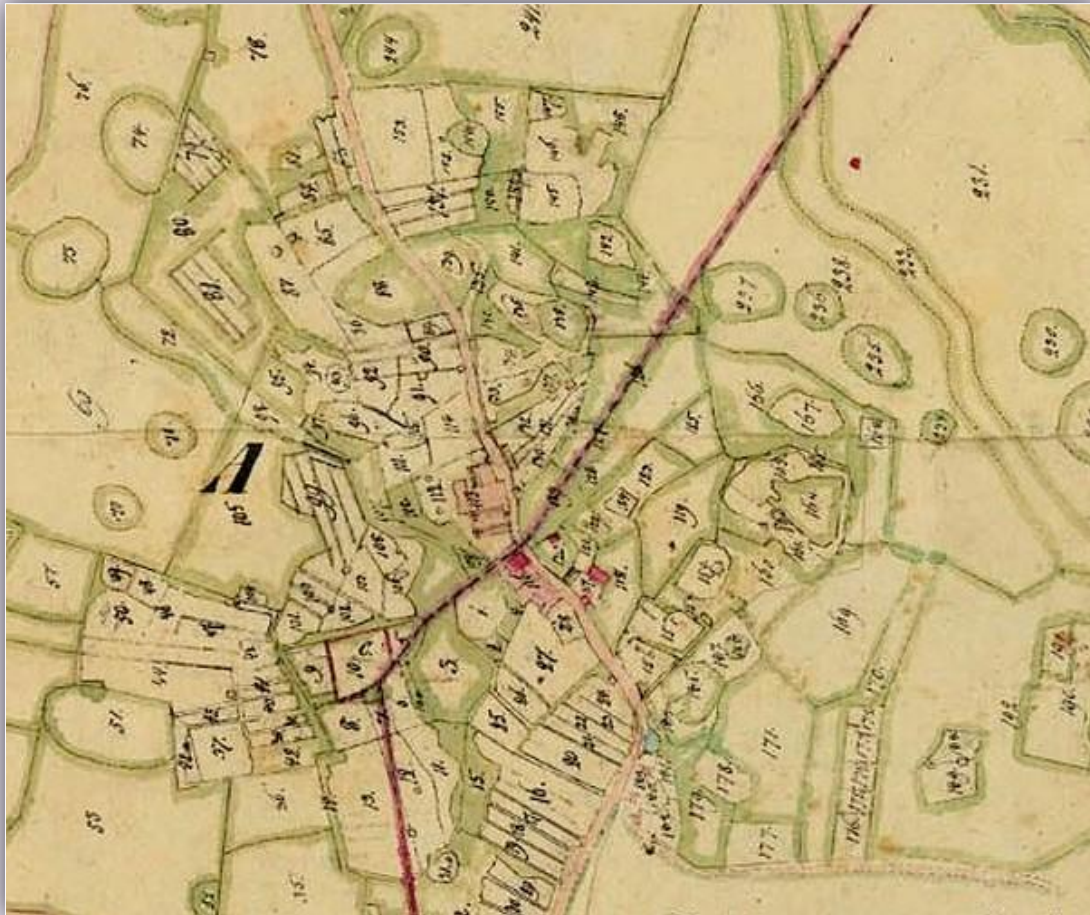
Olof Gustafsson (född 1756) är gift med Maria Olofsdotter (född 1765 i Hova). Deras dotter: Cathrina (född 1794).

Anders Olofsson (född 1799) är gift med Maria Larsdotter (född 1788 i Rudskoga). Deras söner: Lars Gustaf (född 1824), Anders Peter (född 1827) och Olof (född 1830). Inhysta: Anders Andersson (född i Undenäs 1780) och hustrun Cajsa Danielsdotter (född i Hova 1773).

Lars Larsson (född 1797) och hustrun - en Johansdotter (född 1796 i Hova). Hon avled 1828 och Lars gifte om sig med Kathrina Hansdotter (född 1803 i Hova). Barn i första giftet: Lars Jan (född 1824), Petter (född 1826) och Maja Stina (född 1828). I andra giftet: Andreas (född 1831).

Långa rader av pigor och drängar kommer och går genom åren.

Laga Skifteskarta 1845.

RUNT ÅR 1860

Hans Larsson (född 1812) och Maria Greta Andersdotter (född 1811) och deras barn: Maja Lovisa (född 1834) och Anders Gustaf (född 1849 - död 1850).

Carl Fredrik Pettersson (född 1824 i Västra Ny) och Maja Lovisa Eriksdotter (född 1834 i Finnerödja). Deras döttrar: Emma Sofia (född 1856), Lovisa (född 1858), Rosina (född 1860), Adolfina född 1862 - död 1862) och Alma Mathilda (född 1863).

Inhysta: Gustaf Nohlgren (född 1824 i Finnerödja) och Sara Stina Jansdotter (född 1827 i Finnerödja). Deras barn: Gustaf (född 1849), Johanna (född 1851 - död 1862), Josefina (född 1854), Lovisa (född 1858), Maria (född 1859 - död 1862) och Albert (född 1862 - död 1863).

Lars Larsson (född 1797) och Katrina Hansdotter (född 1803). Deras barn: Lars Jan (född 1824), Peter (född 1826), Andreas (född 1831).

Virkesmätaren Petter Larsson (född i Finnerödja 1826) och Anna Charlotta Börjesson (född 1830 i Onsala). Hans son i tidigare äktenskap: Carl Leonard (född 1856). Deras barn: Emma Lovisa (född 1859) och Pehr Gustaf (född 1862).

Från år 1862 finns Bråtens Såg: Johannes Larsson (född 1823 i Halna) och Johanna Jansdotter (född 1836 i Ullsand, Finnerödja). Hans barn i tidigare äktenskap: Hilda Albertina (född 1849), Augusta (född 1852) och Lotta Cajsa (född 1858). Deras gemensamma: Carl Johan (född 1863).

ANMÄRKNINGSVÄRT OCH

TRAGISKT

Inhyste Anders Andersson (född 1780 i Undenäs) blev ihjälhuggen i samband med ett rån på juldagen 1854! Hans hustru Cajsa Danielsdotter (född 1873) var då - sedan tre år - avliden.

RUNT ÅR 1890

Karl Fredrik Pettersson (född 1824 i Västra Ny) och Maja Lovisa Eriksdotter (född 1834 i Finnerödja). Här uppe såg vi att de hade fem döttrar (varav en - Adolfina - avled 1862). Senare fick de: Hulda Maria (1865), Hanna Elfrida (1867), Isak (1869), Elisabet (1874), Karl Fredrik Paulus (1875) och Josef Gotthard (1869).

BRÅTENS SÅG

Gustaf Nolgen (född 1824) och Sara Stina Jansdotter (född 1827). Deras barn: Tilda (född 1865) och August (född 1869).

Jan Erik Nilsson (född 1837) hade avlidit 1886 och hustrun Lovisa Andersdotter (född 1834) hade gift om sig 1888. Deras son - Erik Gustaf - hade flyttat hem till Bråten 1883.

Från 1894: Skogsarbetare Adam Jansson (född 1838 i Hova) och Johanna Lovisa Johansdotter (född 1840 i Hova). Deras barn: Karl Bernhard (född 1878) och äldre systemen - Karolina Augusta - (född 1869) och hennes barn, Augusta Maria (född 1888) och Erik Mandus (född 1892).

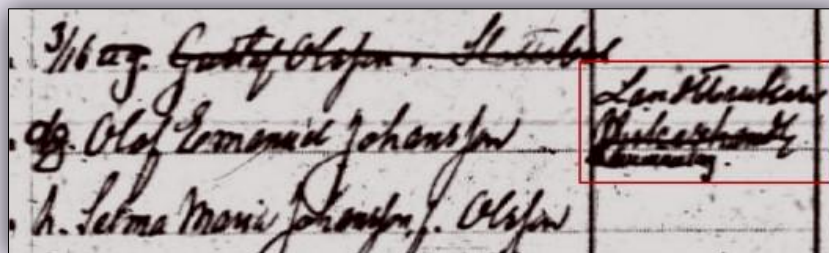
ÅR 1920 OCH FRAMÅT

Efter att varit ett ställe med många krångliga ägarförhållanden har det nu blivit två ägare på hemmanet: Familjen Gustafsson i öster och familjen Johansson i väster och de äger 3/16 var.

Boende: F. d. hemmansägaren Gustaf Henning Berglund (född 1856) och hustrun Emma Kristina Larsdotter (född 1860). Hustrun avliden 1919. Därutöver, barn och barnbarn, mer eller mindre "äkta".

3/16: Karl Torsten Gustafsson (född 1887 i Hova) och Anna Ingeborg Berglund (född 1887 i Hova). Deras döttrar: Anna Margit Kristina (född 1915), Rut Ingeborg (född 1917), Hedvig Viva Charlotta (född 1918) och Evy Ingeborg (född 1923).

3/16: Olof Emanuel Johansson (född 1883) och hans hustru, sedan 1917, Selma Maria Olofsson (född 1884 i Hova). Deras två fosterbarn: Bertil Alexander Karlsson (född 1916 i Stockholm, på Kungsholmen) och tvillingbrodern, Karl Lennart Karlsson.

Landtbankman, virkeshandlare eller hemmansägare? Jag överlåter till läsaren att välja Olles i Bråten yrke. Prästen helgarderade!

På 1920- talet fanns det (utöver familjen Berglund) sex barn i Bråten. På det ena stället: fyra töser – på det andra: två pojkar. De kallades förstås brô:te- tösera och brô:te- pôjka och de senare var kända som just det även på 1940- talet.

Man kan reflektera: Om de inte kommit till Brô:ten och i stället växt upp i Stockholm, hade de kanske med tiden blivit Nalen- snajdare eller swingpjattar och talat stockholmska. I stället blev de brô:tepojka, med lantliv i Finnerödja. Så kunde ödet gripa in i folks framtid. Det finns dock ingen anledning att tycka synd om brô:tepojka. Tvärt om, skulle jag säga.

DET FANNS EN "OLLE I BRÅTEN" FRÅN 1917 OCH FRAMÅT

Bertil i Bråten och Gunnar i Vallsjöbol, på trappan till Finnerödja kyrka. Bertil var kyrkvaktmästare vid den tiden (kanske 1960, eller så).

Lantmäterikarta från 1950- talet. Järnvägen till vänster och den raka landsvägen, på behörigt avstånd från bostäderna i Bråten.

FYRA DÖTTRAR FANN FYRA MÄN

Hemmansägaren i Slottsbol, Per Gustaf Olofsson (född 1851 i Otterbeget, Hova) och hans hustru, Maria Lovisa Johansdotter (född 1850 i Herrängen, Hova) hade fyra döttrar: Selma Maria (född 1884), Ester Charlotta (född 1886), Hanna Elisabet (född 1888) och Anna Maria (född 1892).

Selma Maria gifte sig 1914 med Olof Johansson i Bråten. Anna Maria gifte sig år 1923 med Johan Karlsson i Eriksåsen. Hanna Elisabet gifte sig år 1926 med Karl Rickard Andersson och stannade i Slottsbol. Ester Maria gifte sig 1927 med en smålänning och flyttade till Månsarp.

Selma Maria och Anna Maria hade inte bara sitt andra namn gemensamt, vilket i sig är något ovanligt - syskon emellan. De gifte båda in sig i vita hus, Selma i Bråten och Anna i Eriksåsen. Kanske var Hannas och Rickards hus i Slottsbol också vitt. Jag vet inte, för jag besökte den byn först i vuxen ålder och då fanns det så mycket annat att tänka på än färger på hus, fast vid närmare eftertanke: Det huset var nog inte rött.

Såvitt jag inte har något mer att säga om Bråten, kan den här berättelsen anses avslutad nu. Ô: - - - OK - så får det bli!

Mariestad 2018-01-30

/ Alf

[Ô:]